

get af dem, man slutter sig til. Med én føler man sig beslægtet, skønt hun er en hundrede Gange finere udviklet Natur end man selv, en anden bliver evig fremmed, skønt man nogenlunde staar som jævnbyrdige. Og enhver af os, der har en god Ven mellem dem, der hører til de mindre dannede, vil tydelig have følt, hvor uvæsentlig den Dannelses, vi havde forud, blev, sammenlignet med det sunde, lyse Sind, med Hjærtelaget eller hvad det nu var, der gjorde os netop dette Menneske saa kært.

Den »Dannelse« vi overhovedet faa, er den for de flestes vedkommende — enkelte, der komme fra særlig gode Hjem, kunne ikke gøre sig til Regel — saa overordentlig værdifuld? Er der i aandelig Udvikling den store Forskel, man sædvanlig hævder, mellem en 16aarig Tjenestepige og en ung »Dame« af samme Alder? Ud ad til er der Forskel: de tale ofte ikke samme Sprog, gaa, klæde sig forskellig o. s. v. Der er her en uendelig Mængde smaa Ting, der betegne Grænsen, sikkert og afgjort. Det er saa rimeligt, for det er netop alle disse smaa Ting, man oftest under Opdragelsen har været aller omhyggeligst for at lære den unge Pige op i. Det er Vane og Undervisning meget oftere end en finere Natur, alle disse Netheder ere Udtryk for. De kunne have deres Værdi, men langt fra den, man sædvanlig tillægger dem. Dannelsen af den unge Dames Intelligens gennem de Kundskaber, man har givet hende, er det heller ikke værd at tale for højt om. Nogle Digternavne, nogle Vers, »Bohrs Historie«, nogle Dussin franske, engelske, tyske Ord, som hun kan udtale saaledes, at en ikke indfødt godt ved, hvad hun mener, det er som bekendt gerne den lette Bagage, man gav hende med. De flestes Dannelse ligger som en ganske tynd Skal over dem. De færreste fik, da de opdroges, netop hvad de trængte til at vide, netop hvad der alene kunde udviklet dem. Under dette Lag er der saa hos alle, hvem Livet ikke endnu har haft eller aldrig faar fat i, den samme ukultiverede Natur, som Barnet fødes med. Der kan være den samme Egoisme — dens Form er kun hos nogle behersket, — den samme Uformuenhed til at begribe andres Glæde eller Liden, kun ved Siden deraf en høflig Bestræbelse for at synes deltagende, den samme planløse Villen hen i Vind og Vejr. Saa kommer Livet og tager fat i den unge, og paa Evnen til at komme i Lag med Livet, paa Evnen til